

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Karlovac

KLASA: 041-01/24-03/38
URBROJ: 613-06-24-9
Karlovac, 5. studenoga 2024.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Fokus
za 2023.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	3
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	3
	Sustav unutarnjih kontrola	6
	Planiranje	6
	Financijski izvještaji	7
III.	REVIZIJA ZA 2023.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	13
	Metode i postupci revizije	14
	Nalaz za 2023.	15
	Provedba naloga i preporuka	20

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Fokusa (dalje u tekstu: Stranka) za 2023.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2023. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom financijskih izvještaja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2023. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je pravna osoba upisana u Registar političkih stranaka u travnju 2020. Sjedište Stranke je Savska cesta 41, Zagreb.

Djelokrug, ciljevi i način djelovanja Stranke određeni su Programom i Statutom.

Programom Stranke (iz ožujka 2020.) utvrđene su temeljne poruke koje Stranka zagovara, a to su: manje porezno i regulatorno opterećenje, manje zaposlenih u državnoj administraciji uz podizanje efikasnosti, transparentnosti i uvođenje digitalizacije te prilagodba klimatskim promjenama kroz koncept zelene ekonomije temeljene na inovacijama i ulaganjima u infrastrukturu.

Statutom Stranke (iz siječnja 2023.), utvrđen je naziv i sjedište, znak i pečat Stranke, predstavljanje i zastupanje, ciljevi i način djelovanja, članstvo, organizacijska struktura tijela Stranke te način njihovog izbora i opoziva, trajanje mandata, način odlučivanja, ustrojstveni oblici i njihova tijela, sredstva za rad, prestanak djelovanja Stranke te druga pitanja važna za rad Stranke.

Prema Statutu, ciljevi Stranke su manji porezi, manje zaposlenih u javnom sektoru, manji udio države u gospodarstvu te veća kvaliteta usluga javnog sektora. Osnovni cilj Stranke je podizanje kvalitete života građana kroz unaprjeđenje poslovne klime i podizanje efikasnosti javne usluge u Republici Hrvatskoj. U ostvarivanju svojih ciljeva Stranka surađuje s drugim političkim strankama, udrugama poslodavaca, udrugama civilnog društva te drugim oblicima udruživanja, kao i s pojedincima u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Pravo na učlanjenje u Stranku ima punoljetan i poslovno sposoban građanin, državljanin Republike Hrvatske koji nije član niti jedne druge političke stranke osim članova drugih političkih stranaka s kojima Stranka ima potpisan sporazum o pridruživanju o kojem odluku donosi Upravni odbor, koji je ispunio pristupnicu u papirnatom ili elektroničkom obliku te koji nije osuđivan za kaznena djela. Stranka ima Registar članova za čije je vođenje odgovoran tajnik Stranke. Registar se vodi prema vrsti i statusu članova. Član ostaje upisan u registar i po prestanku članstva uz promjenu njegova statusa u registru ako sam ne zatraži potpuno brisanje. Vrste članstva su redovni, suspendirani i počasni član te donator. Prema Registru članova, Stranka koncem 2023. ima 606 redovnih članova. Odlukom Upravnog odbora iz svibnja 2020. svi članovi Stranke oslobođeni su plaćanja članarine.

Osnovna tijela Stranke su: Skupština, Upravni odbor, predsjednik, Nadzorni odbor, Etičko povjerenstvo i tajnik Stranke, a osnivaju se na nacionalnoj, regionalnoj, lokalnoj i mjesnoj razini. Mandat članova osnovnih tijela Stranke je četiri godine ili do izborne Skupštine. Posebna tijela Stranke su: Ured Stranke, Tematska tijela, Povjerenik (na lokalnoj ili regionalnoj razini) te Koordinacijski odbor. U vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2024.) Stranka ima 19 ustrojstvenih oblika.

Skupština je najviše tijelo Stranke, a čine ju članovi Upravnog odbora, Nadzornog odbora te izabrani delegati. Skupština donosi Statut i Program te izmjene Statuta i Programa, bira i razrješuje predsjednika Stranke, zamjenika predsjednika i dva potpredsjednika, članove Upravnog odbora, Nadzornog odbora i Etičkog povjerenstva, donosi odluke po prigovoru protiv odluka Upravnog odbora i drugih tijela na prijedlog Etičkog povjerenstva te odlučuje o prestanku rada Stranke. Zaseda svake četiri godine (redovna izborna), a može se prema potrebi održati i svake godine. U slučaju prijevremenih parlamentarnih izbora mora se sazvati u roku od šest mjeseci od njihova održavanja (izvanredna).

Zasjedanje Skupštine je punopravno ako je prisutna minimalno trećina članova Skupštine.

Upravni odbor je izvršno tijelo Stranke koje koordinira poslovima unutar Stranke, donosi, provodi i nadzire izvršavanje odluka Skupštine, forum je za konzultacije te priprema rad Skupštine. Sastoji se od najmanje sedam, a najviše 23 člana. Članovi Upravnog odbora su predsjednik, zamjenik predsjednika, do dva potpredsjednika, dva do 18 članova Upravnog odbora koje bira Skupština te tajnik. Upravni odbor priprema sjednice Skupštine; donosi odluke o provođenju zadaća dobivenih od Skupštine i nadzire njihovo provođenje; predlaže političke aktivnosti Stranke u skladu s Programom i politikama koje utvrđuje Skupština; donosi godišnji program rada, godišnji financijski plan i njegove izmjene, godišnji plan zaduživanja te usvaja izvještaj o izvršenju godišnjeg financijskog plana, kao i druga financijska izvješća; potvrđuje liste kandidata za predstavnička tijela na nacionalnim ili europskim izborima na prijedlog predsjednika Stranke; donosi odluku o kandidatu na izborima za predsjednika Republike Hrvatske na prijedlog predsjednika; donosi izborni program na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor i Europski parlament; donosi odluku o zajedničkom izlasku na izbore za zastupnike u Hrvatskom saboru i Europskom parlamentu te poslijeizbornoj suradnji s ostalim političkim strankama u Republici Hrvatskoj; imenuje izborni stožer za pripremu i provedbu izborne promidžbe na izborima za zastupnike u Hrvatskom saboru i Europskom parlamentu; koordinira rad Kluba zastupnika u Hrvatskom saboru te zastupnicima u Europskom parlamentu; raspravlja o potrebi izmjena Programa Stranke i Statuta te utvrđuje njihov nacrt. Nadalje, utvrđuje politiku gospodarenja imovinom, brine se o korištenju materijalnih sredstava Stranke i predlaže odgovarajuće odluke; imenuje predsjednika Upravnog odbora; donosi Pravilnik o radu Etičkog povjerenstva i etičkom postupku na prijedlog Etičkog povjerenstva; donosi odluke o suspenziji i isključenju članova; donosi odluku o sklapanju sporazuma o pridruživanju, osniva i raspušta županijske, lokalne i mjesne organizacije; utvrđuje ključ za odabir broja delegata za Skupštinu; donosi Pravilnik o radu Upravnog odbora te ostale pravilnike i druge akte u skladu sa Statutom Stranke.

Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku, izvršava Program i Statut Stranke te odluke ostalih središnjih tijela, obavještava javnost o utvrđenim politikama, imenuje i razrješuje tajnika i zamjenika tajnika Stranke, predlaže imenovanje i razrješavanje predsjednika Upravnog odbora te obavlja dužnost predsjednika Upravnog odbora do imenovanja, predlaže imenovanje novih članova Upravnog odbora, daje napatke predsjedniku Upravnog odbora za pripremu sjednica Upravnog odbora, predlaže liste kandidata Upravnom odboru za predstavnička tijela na nacionalnim ili europskim izborima, predlaže kandidata Upravnom odboru na izborima za predsjednika Republike Hrvatske, zaključuje sporazume o zajedničkom nastupanju na izborima za predsjednika Republike Hrvatske, zastupnike u Hrvatskom saboru i Europskom parlamentu te poslijeizbornoj suradnji s ostalim političkim strankama u Republici Hrvatskoj, u skladu sa Statutom. Potpisuje kandidacijske liste, kandidature i sve punomoći u skladu s važećim propisima o predsjedničkim, nacionalnim, europskim i lokalnim izborima, podnosi izvještaj Skupštini o izbornim rezultatima na parlamentarnim, europskim i izborima za predsjednika Republike Hrvatske te obavlja i druge poslove koji Statutom nisu povjereni drugom tijelu. Predsjednik Stranke od ožujka 2020. do 1. rujna 2024. bio je Davor Nađi, mag. oec., a od tada je predsjednik Stranke Gabrijel Deak.

Nadzorni odbor obavlja kontrolu nad financijama i imovinom Stranke. Čine ga tri člana koji se biraju na Skupštini Stranke. Članovi Nadzornog odbora ne mogu biti osobe koje obnašaju dužnosti u stranačkim tijelima, zaposlenici Stranke te članovi ili zaposlenici bilo koje organizacije koja financira Stranku.

Nadzorni odbor razmatra proračun i njegovu provedbu te izrađuje pisanu procjenu koju predstavlja Upravnom odboru, na inicijativu svojeg predsjednika ima pravo na pregledavanje svih dokumenata vezanih za financije i upravljanje imovinom, kontrolira plaćanje članarina i dodatnih članarina te načine njihova korištenja, izvještava Upravni odbor o svojem radu godišnje, a Skupštinu na redovnoj četverogodišnjoj skupštini ili izvanrednoj, prema potrebi. Dostavlja mišljenje Upravnom odboru prije usvajanja izvještaja o izvršenju godišnjeg financijskog plana i drugih financijskih izvješća te ga pismeno obavještava ako primijeti kakvu nepravilnost.

Etičko povjerenstvo je pravosudno tijelo Stranke, a sastoji se od pet članova koji se biraju na Skupštini Stranke. Članovi Etičkog povjerenstva ne mogu biti osobe koje obnašaju dužnosti u stranačkim tijelima, zaposlenici Stranke te članovi ili zaposlenici bilo koje organizacije koja financira Stranku (osim članarina). Etičko povjerenstvo osigurava da Stranka djeluje u skladu s odredbama Statuta, daje izvorna tumačenja odredbama Statuta, izrađuje Pravilnik o radu i etičkom postupku te ga predlaže Upravnom odboru za usvajanje. Nadalje, osigurava poštovanje svakog člana i njegovih prava, odlučuje o žalbama na odluke stranačkih tijela, pridonosi rješavanju sukoba u Stranci, donosi stajališta i objavljuje preporuke kojima pomaže širenje dosljednog tumačenja i izvršavanja odredaba Statuta, obvezuje člana, ustrojstveni oblik ili tijela Stranke na pridržavanje odredbi Etičkog kodeksa ako dođe do povrede neke od odredbi. Također, upozorava na odluke ustrojstvenog oblika ili tijela Stranke koje se protive odredbama Statuta te izdaje obvezujuća mišljenja i o tome izvještava Upravni odbor, odlučuje o prihvatljivosti dobrovoljnih priloga (donacija) te podnosi izvješće o radu Skupštini Stranke.

Tajnik je dužnosnik Stranke koji izvršava naloge središnjih tijela Stranke, odgovoran je za vođenje Registra članova, upravlja Uredom Stranke, stručnim i administrativno-tehničkim osobljem te koordinira rad ustrojstvenih oblika Stranke. Obavlja i poslove riznice te se brine o financijama i računovodstvu Stranke, odgovara za financijsko poslovanje, brine se o prihodima i primicima te rashodima i izdacima, priprema ugovore o stjecanju, opterećenju i otuđenju imovine, sastavlja prijedlog proračuna i izvještaje o izvršenju proračuna, kao i druge financijske izvještaje koji se odnose na imovinski i računovodstveni dio te ih daje na uvid Nadzornom odboru i po odobrenju objavljuje na mrežnoj stranici Stranke. Tajnika i njegovog zamjenika imenuje i razrješuje predsjednik Stranke. Tajnik Stranke od listopada 2022. i u vrijeme obavljanja revizije (kolovoz 2024.) je Vedran Jerković.

Ured Stranke je tijelo koje svakodnevno nadzire rad Stranke, a njime upravlja tajnik Stranke ili njegov zamjenik prema odluci tajnika. Članove Ureda bira Upravni odbor na prijedlog tajnika Stranke uz suglasnost predsjednika Stranke, a njihov broj može se mijenjati prema potrebi. Za svoj rad Ured podnosi izvješće Upravnom odboru Stranke.

Tematska tijela su oblici organiziranja koje može osnivati Upravni odbor na temelju zajedničkih područja zanimanja i djelovanja prema određenoj temi. Članstvo u tematskim oblicima organiziranja otvoreno je za članove, simpatizere i građane. Rad tematskih tijela regulira se posebnim pravilnikom koji izrađuju članovi tematskog tijela, a prihvaća ga Upravni odbor Stranke.

Povjerenik je osoba koju imenuje i razrješava Upravni odbor Stranke u cilju uspostave lokalne ili županijske organizacije u roku od najviše godinu dana te ima svojstvo predsjednika lokalne ili županijske organizacije.

Koordinacijski odbor koordinira između nacionalne, regionalne i lokalne razine organizacije. Čine ga članovi Upravnog odbora i predsjednici županijskih organizacija Stranke, a odborom predsjedava predsjednik Upravnog odbora.

Osim Statuta i Programa Stranke, donesen je Etički kodeks, Pravilnik o radu Upravnog odbora, Pravilnik o radu Nadzornog odbora, Pravilnik o radu Etičkog povjerenstva te Pravilnik o radu tematskih tijela.

Koncem 2023. Stranka je imala jednog zaposlenika.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbama članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava, upravljajući rizicima, razumna sigurnost da će se u ostvarivanju ciljeva neprofitne organizacije sredstva koristiti namjenski, etično, ekonomično, djelotvorno i učinkovito.

Stranka je Statutom i Etičkim kodeksom (iz ožujka 2022.), između ostalog, utvrdila odgovornost za financijsko i materijalno poslovanje Stranke, postupke i metode unutarnjih kontrola, pravila ponašanja te standarde etičkog ponašanja koje trebaju poštovati svi članovi Stranke.

Odlukom o odgovornoj osobi za kontrolu (likvidaturu) dokumentacije iz svibnja 2021., utvrđeno je da svaka knjigovodstvena isprava mora biti kontrolirana prije unosa u poslovne knjige. Za formalnu, računsku i suštinsku kontrolu knjigovodstvenih isprava zadužen je tajnik Stranke. Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja povjereno je trgovačkom društvu koje je, između ostalog, registrirano za računovodstvene i knjigovodstvene poslove, na temelju zaključenog ugovora.

Nadzorni odbor je tijekom godine obavljao kontrolu nad financijama i imovinom Stranke. Prema Zapisniku sa sjednice Nadzornog odbora održane u veljači 2024., Nadzorni odbor je dao pozitivno mišljenje na rad, aktivnosti, financijske pokazatelje i političke rezultate Stranke u 2023.

Radi provedbe Etičkog kodeksa osnovano je Etičko povjerenstvo, koje tijekom 2023. nije zaprimilo pritužbe na ponašanje članova Stranke.

Stranka je uspostavila odgovarajući način unutarnje i vanjske komunikacije redovnim objavama o provedenim aktivnostima na mrežnim stranicama i društvenim mrežama. Također, primjenjuje propise kojima je regulirano pravo pristupa informacijama, transparentnost i odgovornost, objavljivanje propisanih izvještaja i planova te drugih akata.

Planiranje

Financijski plan i Godišnji program rada za 2023. doneseni su i usvojeni na sjednici Upravnog odbora Stranke u prosincu 2022., a Izmjene i dopune Financijskog plana i Godišnjeg programa rada za 2023. u prosincu 2023.

Financijskim planom planirani su prihodi u iznosu od 167.232,00 eura, rashodi u iznosu od 126.511,00 eura te višak prihoda za 2023. u iznosu od 40.721,00 eura. Preneseni manjak prihoda iz prethodne godine planiran je u iznosu od 34.762,00 eura te je višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju planiran u iznosu od 5.959,00 eura.

Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2023. planirani su prihodi u iznosu od 162.314,00 eura, što je 4.918,00 eura ili 2,9 % manje u odnosu na plan, a rashodi u iznosu od 150.422,00 eura, što je 23.911,00 eura ili 18,9 % više u odnosu na plan. Višak prihoda za 2023. planiran je u iznosu od 11.892,00 eura.

Preneseni manjak prihoda iz prethodne godine planiran je u iznosu od 32.130,00 eura te je planiran manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 20.238,00 eura. Planirani prihodi u cijelosti se odnose na prihode iz proračuna (državnog te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave). Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 115.302,00 eura, rashode za zaposlene u iznosu od 32.690,00 eura, financijske rashode u iznosu od 1.239,00 eura te rashode amortizacije u iznosu od 1.191,00 euro.

Prema planu zaduživanja i otplata, Stranka je u 2023. planirala otplatu kredita iz 2021. u iznosu od 34.993,00 eura.

Godišnjim programom rada planirane su aktivnosti te financijska sredstva potrebna za njihovu provedbu. Planirane aktivnosti za 2023. odnose se na medijsku promociju Stranke za koju su planirana sredstva u iznosu od 53.089,00 eura, jačanje političke strategije u iznosu od 9.291,00 euro, širenje stranačke organizacije u iznosu od 7.299,00 eura te osnivanje tematskih tijela Stranke za koje nije predviđen utrošak financijskih sredstava jer će se obavljati volonterski.

Izmjenama i dopunama Godišnjeg programa rada planirane su aktivnosti koje se odnose na medijsku promociju Stranke u iznosu od 81.543,00 eura, političke strategije u iznosu od 14.254,00 eura te širenje stranačke organizacije u iznosu od 3.847,00 eura. Promociju Stranke planirano je ostvariti organizacijom javnih nastupa te jačanjem unutarstranačke komunikacije, uspostavom redovite komunikacije s javnošću i medijima kroz alate digitalne komunikacije te nastavkom gradnje pozitivnog imidža u skladu s programom i vrijednostima koje Stranka zastupa. U okviru aktivnosti jačanje političke strategije planiran je kontinuirani rad na programskim dokumentima, postati punopravna članica u Europskom parlamentu, dorada nacionalnog programa novim područjima koja do sada nisu pokrivena i predstavljanje javnosti te formalizacija razgovora sa srodnim političkim opcijama, nezavisnim listama i pojedincima. U okviru aktivnosti širenja stranačke organizacije planirano je nastaviti s izgradnjom stranačke infrastrukture na području Republike Hrvatske, osnovati i ustrojiti regionalnu organizaciju u Gradu Zagrebu, nastaviti s osnivanjem ogranaka u gradovima i općinama ovisno o interesu članova, kontinuirano raditi na terenu, proširivati Stranku novim članovima, povećati broj simpatizera te zbližavati članstvo sa svim članovima stranačkih tijela, nositeljima izvršne vlasti, njihovim zamjenicima i vijećnicima. U okviru aktivnosti osnivanje tematskih tijela Stranke planirano je osnivanje timova prema područjima interesa u koje bi bili uključeni svi članovi Stranke te rad na privlačenju većeg broja stručnjaka u različitim područjima.

Financijska sredstva potrebna za ostvarenje pojedinih aktivnosti iz Godišnjeg programa rada te Izmjena i dopuna Godišnjeg programa rada nisu usklađena s rashodima planiranim Financijskim planom te Izmjenama i dopunama Financijskog plana. Financijskim planom planirani su rashodi u iznosu od 126.511,00 eura, što je 56.832,00 eura više od sredstava planiranih Godišnjim programom rada, a Izmjenama i dopunama Financijskog plana planirani su rashodi u iznosu od 150.422,00 eura, što je 50.778,00 eura više od sredstava planiranih Izmjenama i dopunama Godišnjeg programa rada.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2023. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o приходima i rashodima, Bilanca, Bilješke uz Izvještaj o приходima i rashodima te Bilješke uz Bilancu.

Navedeni izvještaji, s propisanim priložima (Godišnji program rada i Financijski plan za 2023., Izmjene i dopune Godišnjeg programa rada i Financijskog plana za 2023. te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti za 2023.), dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva.

Tijekom obavljanja revizije (kolovoz 2024.) Državnom uredu za reviziju dostavljeni su financijski izvještaji za 2023. (Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca, Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu) i u papirnatom obliku. Podaci iskazani u navedenim financijskim izvještajima istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama te ih se u nastavku opisuje (u Izvještaju o prihodima i rashodima koji je unesen u informacijski sustav za nadzor financiranja pogrešno su iskazani podaci o ostvarenom višku/manjku prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju).

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 162.861,74 eura, što je 3.923,13 eura ili 2,5 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 547,74 eura ili 0,3 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	46.757,58	53.411,65	114,2
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	109.995,22	109.450,09	99,5
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	1.341,96	0,00	-
4.	Drugi prihodi	843,85	0,00	-
	Ukupni prihodi	158.938,61	162.861,74	102,5

Ukupno ostvareni prihodi u cijelosti se odnose na prihode iz proračuna, od čega iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 109.450,09 eura ili 67,2 % te iz državnog proračuna u iznosu od 53.411,65 eura ili 32,8 % ukupnih prihoda. Stranka je u prethodnoj godini ostvarila prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) te druge prihode koji u 2023. nisu ostvareni.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni u iznosu od 53.411,65 eura odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke. Ostvareni su na temelju odredbe članka 6., stavka 1. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojoj pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile zastupničko mjesto u Hrvatskome saboru i nezavisni zastupnici.

U skladu s odredbom članka 10. navedenog Zakona, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora donio je u prosincu 2022. te ožujku i srpnju 2023. odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 146/22, 37/23 i 73/23). Prema navedenim odlukama, Stranci su raspoređena sredstva za rad u 2023. u iznosu od 53.411,65 eura, za jedno zastupničko mjesto u Hrvatskom saboru te su uplaćena na žiroračun Stranke.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni u iznosu od 109.450,09 eura odnose se na prihode za redovito godišnje financiranje Stranke. Ostvareni su od 12 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju odredaba članka 6., stavka 2. i članka 7. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, prema kojima pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave, tako da pojedinoj političkoj stranci koja je bila predlagatelj liste pripadaju sredstva razmjerna broju dobivenih mjesta članova u predstavničkom tijelu jedinice samouprave prema konačnim rezultatima izbora za članove predstavničkog tijela jedinice samouprave. Odluke o raspoređivanju sredstava u proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za financiranje rada političkih stranaka donijela su predstavnička tijela (skupština Zagrebačke županije, gradska vijeća gradova Čakovec, Ivanić Grad, Samobor, Slatina, Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina i Zaprešić te općinska vijeća općina Klinča Sela, Križ, Pirovac i Stupnik) za 46 vijećnika. Sredstva za redovito godišnje financiranje Stranke iz proračuna navedene Županije te gradova i općina doznačena su tromjesečno u jednakim iznosima na središnji račun Stranke. Koncem 2023. Stranka nema potraživanja za ove prihode.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 144.820,75 eura, što je 38.698,04 eura ili 36,5 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 5.601,25 eura ili 3,7 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	27.491,74	32.684,90	118,9
2.	Materijalni rashodi	69.440,18	109.727,59	158,0
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	47.669,39	59.334,82	124,5
2.2.	Drugi materijalni rashodi	21.770,79	50.392,77	231,5
3.	Rashodi amortizacije	1.141,42	1.188,50	104,1
4.	Financijski rashodi	4.067,69	1.219,76	30,0
5.	Drugi rashodi	3.981,68	0,00	-
	Ukupni rashodi	106.122,71	144.820,75	136,5
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	158.938,61	162.861,74	102,5
	Višak prihoda	52.815,90	18.040,99	34,2

Vrijednosno značajniji udjel u ukupnim rashodima imaju rashodi za promidžbu i informiranje u iznosu od 59.334,82 eura ili 41,0 % i drugi materijalni rashodi u iznosu od 50.392,77 eura ili 34,8 % ukupno ostvarenih rashoda. Svi drugi rashodi (za zaposlene, rashodi amortizacije i financijski rashodi) iznose 35.093,16 eura ili 24,2 % ukupno ostvarenih rashoda.

U odnosu na prethodnu godinu, drugi materijalni rashodi veći su za 28.621,98 eura ili 131,5 %, najvećim dijelom zbog više ostvarenih rashoda za intelektualne i osobne usluge te za zakupnine i najamnine, zbog povećanja cijena na tržištu.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 32.684,90 eura i čine 22,6 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za brutoplaću zaposlenika (predsjednika Stranke) u iznosu od 27.861,66 eura i doprinose na plaću u iznosu od 4.823,24 eura. Plaća je obračunana i isplaćena u skladu s ugovorom o radu, zakonima i drugim propisima koji uređuju obračun i isplatu plaća.

Stranka ima u vlasništvu jedan službeni automobil. Odlukom o korištenju službenog automobila, koju je donio Upravni Odbor u rujnu 2020., utvrđeno je da pravo korištenja službenog automobila 24 sata, do opoziva navedene Odluke, ima predsjednik Stranke. Navedenom Odlukom nije bio uređen način utvrđivanja primitka u naravi predsjedniku Stranke za korištenje službenog automobila u privatne svrhe. Upravni odbor je u rujnu 2023. donio novu Odluku o korištenju službenog automobila, prema kojoj se plaća u naravi obračunava u visini od 1,0 % nabavne vrijednosti službenog automobila mjesečno. Predsjedniku Stranke je obračunana plaća u naravi prema navedenoj Odluci za razdoblje od siječnja do prosinca 2023. te su obračunani propisani iznosi poreza, prireza i doprinosa.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu od 59.334,82 eura za redovno poslovanje Stranke. Odnose se na usluge savjetovanja (u predlaganju i utvrđivanju politika, pozicioniranju Stranke prema ključnim urednicima, političkim analitičarima i drugim javnim utjecajnim osobama, komunikacijsko savjetovanje, savjetovanje u političkom marketingu, *online* oglašavanju i vođenju društvenih mreža) u iznosu od 37.083,48 eura, odnose s javnošću (usluge komunikacije s medijima, izrada promotivnih materijala, organiziranje konferencija za medije i informativnih događaja, gostovanja u informativnim emisijama, intervjui i izjave za tiskane medije te tehnička podrška) u iznosu od 11.642,52 eura, grafičke i tiskarske usluge (izrada promotivnih videa, čestitki i fotografija) u iznosu od 4.501,49 eura, usluge oglašavanja putem elektroničkih medija (zakup medijskog prostora na *web*-portalima, oglašavanje putem društvenih mreža i *maila*) u iznosu od 4.069,83 eura te nabavu materijala za promidžbu (torbe i kape) u iznosu od 2.037,50 eura.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 50.392,77 eura. Odnose se na intelektualne i osobne usluge u iznosu od 27.932,70 eura, druge nespomenute materijalne rashode u iznosu od 8.668,21 eura, zakupnine u iznosu od 4.633,08 eura, ostale usluge u iznosu od 3.969,95 eura, rashode za materijal i energiju u iznosu od 2.230,56 eura (od čega se na energiju odnosi 2.159,18 eura, a na uredski materijal 71,38 eura), usluge tekućeg i investicijskog održavanja (servis službenog automobila) u iznosu od 1.458,76 eura, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 1.274,66 eura te komunalne usluge u iznosu od 224,85 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za intelektualne i osobne usluge odnose se na usluge istraživanja javnog mnijenja u iznosu od 16.624,50 eura, konzultantsko-administrativne usluge (na temelju Ugovora o obavljanju konzultantsko-administrativnih usluga zaključenog u prosincu 2022.) u iznosu od 6.000,00 eura te knjigovodstvene usluge (na temelju Ugovora o obavljanju knjigovodstvenih usluga zaključenog u siječnju 2023.) u iznosu od 2.492,52 eura.

Drugi nespomenuti materijalni rashodi u iznosu od 8.668,21 euro odnose se na rashode za reprezentaciju u iznosu od 5.188,59 eura, članarinu Savezu liberala i demokrata za Europu u iznosu od 3.295,00 eura te premiju osiguranja za službeni automobil u iznosu od 184,62 eura.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 1.188,50 eura i čine 0,8 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na obračunanu amortizaciju za službeni automobil i klima-uređaj u vlasništvu Stranke, prema propisanim stopama amortizacije, u skladu s odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22).

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 1.219,76 eura i čine 0,8 % ukupno ostvarenih rashoda. Vrijednosno značajniji odnose se na kamate za primljene kredite od poslovne banke u iznosu od 864,28 eura te na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu od 346,86 eura.

– Višak/manjak prihoda

Višak prihoda za 2023. iznosi 18.040,99 eura. Preneseni manjak prihoda iz prethodne godine iznosi 32.130,22 eura te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 14.089,23 eura.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2023., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 8.479,88 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja 2023.	31. prosinca 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	3.234,01	2.751,64	85,1
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	3.234,01	2.751,64	85,1
2.	Financijska imovina	9.933,52	5.728,24	57,7
2.1.	Novac u banci i blagajni	9.933,52	3.728,24	37,5
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	0,00	2.000,00	-
	Ukupno imovina	13.167,53	8.479,88	64,4
3.	Obveze	45.297,75	22.569,11	49,8
3.1.	Obveze za rashode	11.169,03	22.569,11	202,1
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	34.128,72	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	-32.130,22	-14.089,23	43,9
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	13.167,53	8.479,88	64,4
	Izvanbilančni zapisi	79.633,68	0,00	-

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2023. manja je u odnosu na stanje iskazano početkom godine za 4.687,65 eura ili 35,6 %, najvećim dijelom zbog smanjenja novčanih sredstava te otplate obveza za kredite i vlastitih izvora (manjka prihoda).

Nefinancijska imovina u iznosu od 2.751,64 eura odnosi se na službeni automobil i klima-uređaj, za koje je nabavna vrijednost u iznosu od 6.413,21 euro umanjena za ispravak vrijednosti u iznosu od 3.661,57 eura.

Financijska imovina u iznosu od 5.728,24 eura odnosi se na novac na žiroračunu u iznosu od 3.728,24 eura te štedni depozit u banci u iznosu od 2.000,00 eura.

Koncem 2023. obveze iskazane u iznosu od 22.569,11 eura odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu od 19.862,08 eura, obveze za plaću za prosinac 2023. u iznosu od 2.672,03 eura te ostale obveze u iznosu od 35,00 eura i u cijelosti su podmirene do konca veljače 2024.

Obveze za primljene kredite su početkom 2023. iskazane u iznosu od 34.128,72 eura, a odnosile su se na obveze prema poslovnoj banci za dva kredita primljena u 2021. u iznosu od 79.633,69 eura. Otplata je ugovorena na vrijeme od dvije godine s počekom od 16. srpnja 2021. do 16. srpnja 2023. u tromjesečnim obrocima. Stranka je do konca srpnja 2023. otplatila glavnice u cijelosti te koncem 2023. nema obveza za kredite.

Vlastiti izvori koncem 2023. iskazani u negativnom iznosu od 14.089,23 eura odnose se na manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju.

Početkom 2023. iskazani izvanbilančni zapisi u iznosu od 79.633,68 eura odnosili su se na instrumente osiguranja plaćanja (dvije zadužnice za naplatu tražbine po kreditima, koje su vraćene nakon otplate kredita u srpnju 2023.).

III. REVIZIJA ZA 2023.

Postupci revizije provedeni su od 8. srpnja do 5. studenoga 2024.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Zakon o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06)
4. Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22 i 114/23)
5. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15 i 134/22)
6. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19)
7. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu

8. Pravilnik o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20, 74/20, 1/21, 102/22, 112/22, 156/22, 1/23, 3/23 – ispravak, 56/23 i 143/23)
9. Statut Stranke
10. Godišnji program rada te Izmjene i dopune Godišnjeg programa rada Stranke za 2023.
11. Financijski plan te Izmjene i dopune Financijskog plana Stranke za 2023.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera stavki na računima. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori (između ostalog, provjerena je dokumentacija u vezi s planiranjem, ostvarenjem prihoda i rashoda te imovinom). Obavljeni su razgovori s odgovornom osobom za računovodstvene poslove i tajnikom Stranke te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2022.

Nalaz za 2023.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2023. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na planiranje te računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje.

1. Planiranje

1.1. Financijski plan i Godišnji program rada za 2023. doneseni su i usvojeni na sjednici Upravnog odbora u prosincu 2022., a Izmjene i dopune Financijskog plana i Godišnjeg programa rada za 2023. u prosincu 2023.

Financijskim planom planirani su prihodi u iznosu od 167.232,00 eura, rashodi u iznosu od 126.511,00 eura te višak prihoda za 2023. u iznosu od 40.721,00 euro. Preneseni manjak prihoda iz prethodne godine planiran je u iznosu od 34.762,00 eura te je planiran višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 5.959,00 eura. Izmjenama i dopunama Financijskog plana za 2023. planirani su prihodi u iznosu od 162.314,00 eura, što je 4.918,00 eura ili 2,9 % manje u odnosu na plan, rashodi u iznosu od 150.422,00 eura, što je 23.911,00 eura ili 18,9 % više u odnosu na plan te višak prihoda za 2023. u iznosu od 11.892,00 eura. Preneseni manjak prihoda iz prethodne godine planiran je u iznosu od 32.130,00 eura te je planiran manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 20.238,00 eura. Planirani prihodi u cijelosti se odnose na prihode iz proračuna (državnog te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave) u iznosu od 162.314,00 eura. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 115.302,00 eura, rashode za zaposlene u iznosu od 32.690,00 eura, financijske rashode u iznosu od 1.239,00 eura te rashode amortizacije u iznosu od 1.191,00 euro. Prema planu zaduživanja i otplata, Stranka je u 2023. planirala otplatu kredita u iznosu od 34.993,00 eura.

Uz Financijski plan sastavljena su obrazloženja koja se odnose na skupine prihoda i rashoda, a nisu sastavljena obrazloženja programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan. Uz Izmjene i dopune Financijskog plana nisu sastavljena obrazloženja navedenih Izmjena i dopuna Financijskog plana. Nadalje, Financijski plan te Izmjene i dopune Financijskog plana ne sadrže poveznicu s Programom rada i potrebnim sredstvima za provedbu programa, aktivnosti i projekata.

Odredbama članka 5., stavka 2. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i članka 12. Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, između ostalog, propisano je da se financijski plan neprofitne organizacije sastoji od plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplata te obrazloženja financijskog plana. Nadalje, odredbama članka 17. navedenog Pravilnika, između ostalog, propisano je da se obrazloženje financijskog plana sastoji od obrazloženja skupina prihoda i rashoda te obrazloženja programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan. Obrazloženje programa, aktivnosti i projekata mora sadržavati poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljati obrazloženja financijskog plana te izmjena i dopuna financijskog plana koja će sadržavati obrazloženja skupina prihoda i rashoda te obrazloženja programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan i koja će sadržavati poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.

Godišnjim programom rada za 2023. planirane su aktivnosti te financijska sredstva potrebna za njihovu provedbu u iznosu od 69.679,00 eura. Planirane aktivnosti odnose se na medijsku promociju Stranke u iznosu od 53.089,00 eura, političke strategije u iznosu od 9.291,00 euro, širenje stranačke organizacije u iznosu od 7.299,00 eura te osnivanje tematskih tijela Stranke za koje nije predviđen utrošak financijskih sredstava jer će se obavljati volonterski. Izmjenama i dopunama Godišnjeg programa rada za 2023. planirane su aktivnosti koje se odnose na medijsku promociju Stranke u iznosu od 81.543,00 eura, političke strategije u iznosu od 14.254,00 eura i širenje stranačke organizacije u iznosu od 3.847,00 eura, odnosno ukupno su planirana financijska sredstva za provedbu navedenih aktivnosti u iznosu od 99.644,00 eura. Godišnji program rada za 2023. te Izmjene i dopune Godišnjeg programa rada za 2023. ne sadrže izvor financiranja za planirane aktivnosti. Također, financijska sredstva potrebna za ostvarenje pojedinih aktivnosti iz Godišnjeg programa rada te Izmjena i dopuna Godišnjeg programa nisu usklađena s rashodima planiranim Financijskim planom te Izmjenama i dopunama Financijskog plana. Financijskim planom planirani su rashodi u iznosu od 126.511,00 eura, što je 56.832,00 eura više od sredstava planiranih Godišnjim programom rada, a Izmjenama i dopunama Financijskog plana planirani su rashodi u iznosu od 150.422,00 eura, što je 50.778,00 eura više od sredstava planiranih Izmjenama i dopunama Godišnjeg programa rada. Stranka nije pratila trošenje financijskih sredstava po aktivnostima utvrđenim Godišnjim programom rada za 2023.

Prema odredbi članka 4., stavka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, politička stranka može ostvarena financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti planirane rashode po aktivnostima u godišnjem programu rada i izmjenama godišnjeg programa rada s rashodima planiranim financijskim planom te izmjenama i dopunama financijskog plana. Nadalje, preporučuje u godišnjem programu rada uz svaku aktivnost, osim planiranih rashoda prema vrstama i iznosima, navesti i izvore financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada. Također, preporučuje pratiti ostvarenje rashoda prema aktivnostima utvrđenim godišnjim programom rada.

2. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji
  - 2.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

– Evidentiranje/iskazivanje poslovnih događaja

U okviru rashoda za ostale usluge te rashoda za usluge telefona, pošte i prijevoza evidentirani su u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima rashodi za troškove službenih putovanja (smještaj, cestarina, parking i prijevoz) predsjednika Stranke (zaposlenika) i predsjednika Upravnog odbora u ukupnom iznosu od 4.458,25 eura, a trebalo ih je evidentirati i iskazati u okviru naknada troškova zaposlenima u iznosu od 2.741,38 eura (za predsjednika Stranke) te naknada članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično u iznosu od 1.716,87 eura (za predsjednika Upravnog odbora). Navedeni način evidentiranja i iskazivanja utjecao je na strukturu materijalnih rashoda.

Odredbama članaka 7. i 9. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, između ostalog, propisano je da se računovodstvo neprofitnih organizacija temelji na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija, a knjigovodstvo neprofitnih organizacija vodi se po načelu dvojnog knjigovodstva prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije. Raspored, sadržaj i primjena računa u računskom planu, između ostalog, definirani su Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati rashode za službena putovanja na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije, kako bi financijski izvještaji pružili objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Tijekom 2023. ispostavljeno je 26 putnih naloga. Putni nalozi sadrže podatke o datumu izdavanja, imenu i prezimenu osobe koja putuje, mjestu putovanja, datumu putovanja, trajanju putovanja, prijevoznom sredstvu, prijeđenim kilometrima, datumu kretanja na put i datumu povratka s puta te izvješće sa službenog putovanja, ali ne sadrže podatke o vremenu kretanja na put i vremenu povratka s puta te obračun troškova. Također, uz putne naloge nisu priloženi računi za smještaj, cestarinu, parking i prijevoz.

Prema odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Knjigovodstvena isprava je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena.

Također, odredbama članka 8. Pravilnika o porezu na dohodak, između ostalog, propisano je da se izdaci za službena putovanja (dnevnice, naknade prijevoznih troškova, naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, troškovi noćenja, i drugo) obračunavaju na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu.

Neovisno u kojem obliku se izdaje, putni nalog kao vjerodostojna isprava sadrži osobito sljedeće podatke: nadnevak izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrha putovanja, vrijeme trajanja putovanja, vrijeme kretanja na put, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje (ako se putuje automobilom potrebno je navesti marku i registarsku oznaku automobila, početno i završno stanje brojila – kilometar/sat), vrijeme povratka s puta, potpis ovlaštene osobe, obračun troškova, likvidaciju obračuna te izvješće s puta. Uz putni nalog obvezno se prilažu isprave kojima se dokazuju nastali izdaci i to osobito: računi za cestarine, računi za parking, putne karate ili u iznimnim i opravdanim slučajevima preslike putnih karata, računi za smještaj i drugo, bez obzira na način podmirenja izdataka.

Državni ured za reviziju nalaže obračunavati i isplaćivati troškove službenih putovanja na temelju naloga za službeno putovanje koji sadrži sve propisane podatke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Pravilnika o porezu na dohodak.

– Financijski izvještaji

Za 2023. sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca te Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima i Bilješke uz Bilancu. Navedeni izvještaji, s propisanim priložima (Godišnji program rada, Izmjene i dopune Godišnjeg programa rada za 2023., Financijski plan, Izmjene i dopune Financijskog plana za 2023. te Izvješće o primljenim donacijama tijekom godine) dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja 24. veljače 2024. i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Tijekom obavljanja revizije (kolovoz 2024.) Državnom uredu za reviziju dostavljeni su financijski izvještaji za 2023. (Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca, Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu) i u papirnatom obliku.

Podaci iskazani u Izvještaju o prihodima i rashodima, koji je Državnom uredu za reviziju dostavljen unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja nisu istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama te podacima iskazanim u Izvještaju o prihodima i rashodima koji je tijekom obavljanja revizije (kolovoz 2024.) dostavljen u papirnatom obliku. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023. unesenim u informacijski sustav za nadzor financiranja iskazan je višak prihoda za 2023. u iznosu od 18.040,99 eura, preneseni višak prihoda u iznosu od 18.040,99 eura i preneseni manjak prihoda u iznosu od 32.130,22 eura te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 3.951,76 eura. U poslovnim knjigama te u Izvještaju o prihodima i rashodima koji je dostavljen u papirnatom obliku evidentiran je i iskazan višak prihoda za 2023. u iznosu od 18.040,99 eura, preneseni manjak prihoda u iznosu od 32.130,22 eura te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 14.089,23 eura.

Odredbama članaka 28. i 29. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da su financijski izvještaji neprofitne organizacije izvještaji o stanju i strukturi, te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda; financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Nadalje, odredbom članka 86., stavka 5. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, propisano je, između ostalog, da političke stranke unose podatke u informacijski sustav za nadzor financiranja i odgovorne su za istinitost unesenih podataka.

Državni ured za reviziju nalaže dostavljati financijske izvještaje nadležnim tijelima s iskazanim podacima koji su točni i istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke kako bi financijski izvještaji pružili objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke, u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu.

Stranka u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2022., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja. Revizijom za 2023. provjereno je je li Stranka postupila prema nalozima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi (N) i preporuke (P) iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godine prošlih revizija	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
1.	Planiranje	2022.	N	Sastavljati obrazloženja financijskog plana te izmjena i dopuna financijskog plana koja će sadržavati obrazloženja skupina prihoda i rashoda te obrazloženja programa, aktivnosti i projekata koji se planiraju provoditi u godini za koju se donosi financijski plan i poveznicu s programom rada i potrebnim sredstvima za njihovu provedbu.	5. siječnja 2024.	nije provedeno
2.		2022.	P	Kod donošenja izmjena financijskog plana uskladiti planirane rashode po aktivnostima u godišnjem programu rada s izmjenama financijskog plana.	5. siječnja 2024.	nije provedeno
3.		2022.	P	Pratiti ostvarenje rashoda prema aktivnostima utvrđenim godišnjim programom rada.	5. siječnja 2024.	nije provedeno
4.		2022.	P	U godišnjem programu rada uz svaku aktivnost, osim planiranih rashoda prema vrstama i iznosima, navesti i izvore financiranja, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava te stvorili preduvjeti da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada.	5. siječnja 2024.	nije provedeno
5.	Računovodstveno poslovanje	2022.	N	U poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati rashode za službena putovanja na računima propisanim računskim planom za neprofitne organizacije, kako bi financijski izvještaji pružili objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke.	5. siječnja 2024.	nije provedeno
6.		2022.	N	Obračunavati i isplaćivati troškove službenih putovanja na temelju naloga za službeno putovanje koji sadrže sve propisane podatke u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak.	1. veljače 2024.	djelomično provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godine prošlih revizija	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
7.		2022.	N	Poslovne događaje (rashode) evidentirati u poslovnim knjigama na temelju vjerodostojne i uredne knjigovodstvene isprave.	5. siječnja 2024.	provedeno

Obrazloženje danog naloga koji je djelomično proveden daje se u nastavku.

- Stranka je tijekom 2023. obračunavala i isplaćivala troškove službenih putovanja na temelju ispostavljenih putnih naloga, ali navedeni putni nalozi ne sadrže sve propisane podatke. (redni broj 6.)

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu provedeni i nalogu koji nije u cijelosti proveden.

1.2. Stranka prihvaća status naloga i preporuka iz prošle revizije.